



**SAAREMAA
TOETAVA
HARIDUSE
KESKUS**

**Tunned, et neist
nõuannetest jääb
väheks?**

**Meie logopeedid
ja eripedagoogid
aitavad hea
meelega!**

Lisalugemist:

- 1) Padrik, M., & Hallap, M. (2012). Lapse kõne arendamine. Tartu Ülikooli Kirjastus.
- 2) Butterworth, G., Harris, M. (2002). Arengupsühholoogia alused. Tartu Ülikooli Kirjastus.

Kontakt

Saaremaa Toetava Hariduse Keskus
Kallemäe küla, Saaremaa vald
4595 833; 5853 9286
sthk@sthk.edu.ee

**Logopeedi ja
eripedagoogi
nõuandeid lapse
arendamiseks
vanuses
0-36 kuud**



**SAAREMAA
TOETAVA
HARIDUSE
KESKUS**

www.sthk.edu.ee

0-12 KUUD

LOGOPEEDILT

ERIPEDAGOOGILT

Räägi lapsega ja kommenteeri kõike. Isegi kui laps ei saa sinust aru, on oluline temaga palju rääkida. See aitab tal harjuda sinu häälega ja keele rütmiga.

Kasuta liisusalmi. Rütm aitab lapsel eristada helisid ja mustreid. See on oluline nii kõne kui ka tähelepanu arenguks.

Vasta lapse kõnepüüdlustele. Kui laps teeb häält, reageeri sellele ja jäljenda tema häälsusi. See julgustab teda suhtlema ja arendab tema arusaama vestlusest.

Esemete alles jäämise mängud. Peida mänguasju liina alla ja lase lapsel sinna piiluda. See õpetab, et asjad olemas ka siis, kui need pole nähtaval.

Loe lapsele ette. Liisusalmid, lihtsad raamatud, riimuvad luuletused ja lühikesed laulud aitavad arendada lapse keeletaju, kõne mõistmist ja sõnavara.

Kontrastsete stiimulite pakkumine. Paku lapsele mänguasju, mis on värvilised ja erineva tekstuuriga. See aitab arendada taju ning suunata tähelepanu.

Kasuta lihtsaid ja lühikesi lauseid. See aitab lapsel keelt ja kõnet paremini mõista.

Imitatsioonimängud. Jäljenda lapse häälsusi ja liigutusi ning julgusta teda sind jäljendama. See arendab lapse tähelepanuvõimet ja arusaama põhjus-tagajärg seostest.

Ole kannatlik. Iga laps areneb omas tempos.

Tähelepanu toetamine. Kui laps on huvitatud mingist objektist, siis räägi sellest ja lase tal seda uurida. See aitab lapsel õppida keskendumisele ja seostada sõnu konkreetsete asjadega.

13-24 KUUD

LOGOPEEDILT

ERIPEDAGOOGILT

Nimetage koos lapsele tuttavaid asju ja inimesi. See aitab tal seostada sõnu objektidega ja lähedastega.

Lihtsad sorteerimismängud. Sorteerige mänguasju värvi või kuju järgi. See arendab lapse loogilist mõtlemist ja annab esmase arusaama kategooriatest.

Küsimuste küsimise asemel kommenteeri lapse tegevust. Näiteks "See on auto. Auto on punane. Auto sõidab."

Mälu arendavad mängud. Need on mängud, milles laps peab meeles pidama, kus mingi ese asub. Näiteks peida mänguasja ja küsi "Kus on...?". See arendab lühiajalist mälu.

Laienda lapse öeldut. Kui laps ütleb ühe sõna, korda seda ja lisa veidi infot. Näiteks, kui laps ütleb "koer", siis ütle "Jah, see on suur koer", "Koer haugub."

Põhjus-tagajärg mängud. Lase lapsel katsetada, kuidas tema tegevused mõjutavad ümbrust, näiteks klotsitorni ehitamine ja selle ümber lükkamine.

Kasuta lapsega rääkides kehakeelt. Zestid ja elav miimika toetavad kõne mõistmist.

Jutustamine piltide toel. Vaadake koos lapsega pildiraamatuid ja julgusta last pilte kirjeldama. See arendab lapse visuaalset taju, mälu ja oskust luua seoseid.

Loo igapäevased rutiinid ja sead need kõnega. Näiteks samad söögi- ja magamiskorrad. See aitab lapsel ennustada sündmusi ja seostada sõnu tegevustega.

Segavate stiimulite vähendamine. Loo lapsele rahulik mängukeskkond, kus on vähe segavaid stiimuleid. See aitab tal paremini keskenduda ja teadmisi omandada.

25-36 KUUD

LOGOPEEDILT

ERIPEDAGOOGILT

Julgusta last rääkima ja küsimusi esitama. Vasta tema (lõpututele) küsimustele ja kuula, mida tal öelda on.

Järjestamine. Õpeta last esemeid suuruse, värvi või muude tunnuste järgi järjestama. See arendab loogilist mõtlemist ja arusaama järjestustest.

Lugege lapsega koos raamatuid ja arutage loetut. See aitab arendada kõne mõistmist ja sõnavara.

Detailidele tähelepanu pööramine. Mängige mängu, kus laps peab pildilt või esemelt detaile leidma. See arendab visuaalset tähelepanu ja detailidele keskendumise oskust.

Mängige koos mängu, mis suunavad last rääkima. Näiteks rollimängud ja lauamängud.

Loogikaülesanded. Esita lapsele lihtsaid mõistatusi või küsimusi, mis nõuavad loogilist mõtlemist. Näiteks: "Mis juhtub, kui me selle mänguasja vette paneme?"

Õpeta lapsele uusi sõnu ja selgita nende tähendust. Kasuta samu sõnu erinevates olukordades, et laps saaks neist paremini aru.

Mälu arendavad tegevused. Mängige koos mängu, kus peab meeles pidama asjade järjekorda või detaile, näiteks "Ma lähen poodi ja ostan..."

Kiida last tema pingutuste eest. See julgustab teda jätkama ja arendab tema enesekindlust.

Jutustamine ja ümberjutustamine. Julgusta last jutustama oma kogemustest ja kuulnud lugudest. See arendab lapse mälu, loogilist mõtlemist ja oskust luua seoseid.

